

Více na www.desop.cz

Výstava VODA

aneb *DESOP Plzeň*
a *Plzeňská teplárenská a.s.* uvádí...

Vztah lidí k vodě, krajině a bobrům může mít různou podobu a s časem se mění. Naštěstí bobr evropský je opět běžnou součástí naší přírody. Nebylo to tak ale vždycky.....

Po téměř celý rok 2020 se náš tým spolu s fotografkou Taťánou Tylptovou věnoval dokumentaci cest povrchové vody v Plzeňském kraji. Vybrali jsme celkem devět přírodních lokalit, které jsme nafotografovali nejdříve z dronu, následně ze země a ve finále k nim přidali i pro lokalitu typická volně žijící zvířata.

Z dvou a půl tisíce fotografií jsme vybrali přes dvě stě padesát těch nejlepších a právě teď je přinášíme na vaše monitory, tablety a mobily. Řeč je o elektronické výstavě jedinečných fotografií přírodou upravených vodotečí a mokřadů. Nádherné fotografie z lokalit, které možná znáte i vy. A možná jste naopak nevěděli, že je v Plzeňském kraji máme. Pojďte se spolu s námi podívat na tato jedinečná místa, kde dlouhodobě pracuje jeden z našich nejlepších vodohospodářů a mistrů krajinné architektury.

Kateřinský potok

Lesná, Žebráky, Hošťka, Svatá Kateřina, Diana ... To vše jsou místa, kudy protéká, alespoň pro nás, jeden z nejkrásnějších potoků Plzeňského kraje. Místa, kde již přes dvacet let hospodaří bobr evropský a jasně ukazuje, co umí. Místo, kde jsme v prosinci roku 2020 díky dvěma hlavním partnerům, investorům a spoustě dalších menších dárců zakoupili 5,6 ha pozemků na obou březích potoka a mohli je tak vrátit divoké přírodě. Výstava mapuje putování vody na cca 3 km toku Kateřinského potoka pod obcí Hošťka. Je rozdělena do tří samostatných částí. I přesto, že část potoka je

chráněnou „evropsky významnou lokalitou“, dochází zde k nelegálnímu a úmyslnému ničení bobřích hrází. I proto jsme se rozhodli pozemky koupit.

Lochousice, Nový rybník

Jeden z rybníků, na jehož přítoku vytvořil bobr celkem tři bobří hráze. Ty zadržují a čistí vodu, která přitéká do rybníka, zabraňují zanášení rybníčního dna splavovanou ornici a hlavně jsou domovem mnohých volně žijících živočichů i rostlin. Navíc rozlitá voda do okolní krajiny likviduje člověkem až k vodě nasázené smrky, pro údolní nivu potoka nevhodné, a vytváří tak prostor pro původní rychle rostoucí dřeviny. Za několik let zde bude díky bobrům plně funkční biotop a zásobárna vody. Co víc si přát?

*Ledňáček říční,
létající drahokam našich vod*

Přehýšovský rybník

Když bobr u Přehýšovského rybníka porazil první strom, mohli se všichni zbláznit. Když jsme tam jednoho bobra 16. 3. 2008 převzeli a vypustili, hrozili nám dokonce pokutou. Když pak bobr na přítoku do Přehýšovského rybníka postavil svou první hráz a zatopil sousední pozemky, řešilo se to na zastupitelstvu Přehýšova. Dnes se v těsné blízkosti rybníka staví další obří průmyslo-

Vypuštěný Přehýšovský rybník s bobří hrází zadržující vodu v mokřadu

vá hala, nenávratně zmizelo několik desítek hektarů orné půdy, všechna voda ze zpevněných ploch i střech je svedena do přítoku Přehýšovského rybníka, obří reflektory v noci svítí skoro až do vsi a nikomu to nevadí?! Divná doba. A za všechno může ten bobr!

Vodopád Mže

Lokalita, kde bobr nechal vodě její rychlost a krásu. Pravda, hlavním důvodem, proč zde nejsou bobří hráze, bude pravděpodobně fakt, že řeka Mže v tomto úseku protéká vzrostlým monokulturním smrkovým lesem, kde krom statných jehličnanů není téměř nic. Ale až kůrovec, vichřice či těžaři uvolní místo slunci a jiným dřevinám, tak třeba i sem přijde bobr a s ním i více života.

Nýřany – Janovský mokřad

Ropuchy zelené

Sklářský potok – Obora, v. n. Lučina, Milíře

Už ze silnice je vidět bobří hráz u propustku Sklářského potoka, tekoucího pod silnicí do Mlýnského rybníka a vodní nádrže Lučina. Obrovská vodní plocha zatopené údolní nivy

Čolek obecný samec

s bobřím hradem a suchými stromy na pravém břehu, zasahující opět do monokulturního, člověkem uměle vysázeného smrkového lesa. Zatímco v tmavém „průmyslovém“ lese jehličnanů nenajdeme živáčka, na prosluněné vodní hladině a v mokřadu je živo. Bohužel i tady je bobří hráz pravidelně ničena člověkem a nikdo neví proč?!

Nýřany – Větrná jáma

Asi tak tři km od hráze Přehýšovského rybníka směrem po proudu Vejprnického potoka se potká potok Vejprnický s potokem Lučným. Oba dva pak společně pokračují uměle člověkem vyhloubeným korytem směrem na Nýřany a Úherce. Pod Teslou u staré a nefunkční ČOV voda narazí na bobří hráz a zatopí velkou část pravého břehu. Voda mezi vzrostlými topoly a jejich vývraty je naprosto dokonalou kulisou lužního lesa. Vše vypadá, jako by to tu bylo odjakživa, ale opak je pravdou. I tady díky bobrům dochází ke změně krajiny a návratu jejího přirozeného rázu. Přesněji, v těchto místech byla voda vždýcky, až do doby, než ji člověk uměle svedl do vykopaného koryta a z krajiny odvedl pryč. V minulosti se zde pod zemí těžilo uhlí a člověk nechtěl, aby mu voda těžbu komplikovala. Dnes se však zde uhlí už netěží, a tak si příroda bere své pozemky zase zpět.

Nýřany – Janovský mokřad

Lokalita, o které jsme už na těchto stránkách několikrát psali. Unikátní mokřad o rozloze cca 75 ha vytvořený jedinou bobří hrází. Plocha, o které se mluví jako o nové přírodní rezervaci Plzeňského kraje. Místo, kam se spolu s vodou vrátil nespočet volně žijících živočichů včetně těch nejvzácnějších. Jedna z nejzajímavějších lokalit, o kterou by byla škoda přijít, a zároveň místo, které by mělo být kompenzační zasta-

Bobr evropský

věných ploch dalšími průmyslovými halami na Lučném potoce pod Úhercem.

■ Karel Makoň, DESOP Plzeň

Více na www.desop.cz „e- výstava VODA“.

Foto: Taťána Typltová a Radek Zeman

Slovem provází: Pavel Liška

Projekt finančně podpořila Plzeňská teplárenská a.s.

Já jsem síce Liška, ale bobrům fandím...

Pracuji pro nás, systematicky zadržuji vodu v krajině, buduji funkční protipovodňová opatření a vrací život do míst, kde jsme ho my, lidé, zničili.

Pavel Liška, partner a hlas projektu